

Sardar Patel University

M. A. Examination Ist Semester (CBCS) Sanskrit

Tuesday Date: 29/03/2016 Time: 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

PA01C SAN05: Poetry (New) Shishupalvadham of Magha (Canto: 1) &
Naishadhiyacharitam of Shri Harsha (Canto: 1)

Total Marks: 70

(૧૦)

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત):

૧. શિશુપાલવધ પરની મલ્લિનાથકૃત ટીકાનું નામ છે-

(A) સર્વકથા

(B) સુબોધિની

(C) હસન્તી

(D) સન્દેહવિષૌષધિ

૨. શિશુપાલવધ મહાકાવ્યનો નાયક છે-

(A) શિશુપાલ

(B) કૃષ્ણ

(C) ઇન્દ્ર

(D) નળ

૩. નારદની વીણાનું નામ છે-

(A) કલાવતી

(B) ધૌષવતી

(C) મહતી

(D) બૃહતી

૪. ચક્રિણ: એ વિશેષણ કોના માટે પ્રયોજાયું છે ?

(A) કૃષ્ણ

(B) ઇન્દ્ર

(C) શિશુપાલ

(D) નારદ

૫. શિશુપાલવધના પ્રથમ સર્ગમાં શ્લોક સંખ્યા છે-

(A) ૭૦

(B) ૭૫

(C) ૮૫

(D) ૯૫

૬. નૈષધીયચરિત પરની મલ્લિનાથકૃત ટીકા છે-

(A) નારાયણી

(B) નૈષધપ્રકાશ

(C) દીપિકા

(D) જીવાતુ

૭. શ્રીહર્ષના પિતાનું નામ છે-

(A) શ્રીહીર

(B) શ્રીનાથ

(C) શ્રીહરિ

(D) ચિત્રરથ

૮. શ્રીહર્ષ કયા રાજાના આશ્રિત કવિ હતા.

(A) રામચન્દ્ર

(B) જયન્તચન્દ્ર

(C) ચંદ્રગુપ્ત

(D) કૃષ્ણચન્દ્ર

૯. નૈષધીયચરિતમાં કુલ સર્ગ સંખ્યા છે-

(A) ૧૮

(B) ૨૧

(C) ૨૨

(D) ૨૮

૧૦. નીચેનામાંથી પંડિતયુગનું મહાકાવ્ય નથી.

(A) શિશુપાલવધમ્

(B) નૈષધચરિતમ્

(C) કિરાતાર્જુનીયમ્

(D) રઘુવંશમ્

- પ્ર- ૨ મહાકાવ્યના લક્ષણો જણાવી શિશુપાલવધનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો (૧૫)
- અથવા
- પ્ર- ૨ માધના જીવન અને કવન વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો (૧૫)
- પ્ર- ૩ (અ) ગમે તે બેનો સમજૂતી સહિત ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો: (૦૬)
૧. ગતં તિરશ્ચીનમનૂરુસારથે પ્રસિદ્ધમૂર્ધ્વજ્વલનં હવિર્ભુજઃ ।
પતત્યધો ધામ વિસારિ સર્વતઃ કિમેતદિત્યાકુલમીક્ષિતં જનૈઃ ॥
 ૨. યુગાન્તકાલપ્રતિસંહતાત્મનો જગન્તિ યસ્યાં સવિકાશમાસત્ ।
તનૌ મમુસ્તત્ર ન કૈટભાદ્વિષસ્તપોધનાધ્યાગમસમ્ભવા મુદઃ ॥
 ૩. સલીલયાતાનિ ન ભર્તુરભ્રમોર્ન ચિત્રમુચ્ચૈઃ શ્રવસઃ પદક્રમમ્ ।
અનુદ્રુતઃ સંયતિ યેન કેવલં બલસ્ય શત્રુઃ પ્રશશંસ શીઘ્રતામ્ ॥
 ૪. સ બાલ આસીદ્વપુષા ચતુર્ભુજો મુખેન પૂર્ણેન્દુનિભસ્ત્રિલોચનઃ ।
યુવા કરાક્રાન્તમહીમૃદુચ્ચકૈરસંશયં સમ્પ્રતિ તેજસા રવિઃ ॥
- પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે એક સંદર્ભ સમજાવો: (૦૩)
૧. ગૃહાનુપૈતું પ્રણયાદભીપ્સવો ભવન્તિ નાપુણ્યકૃતાં મનીષિણઃ ।
 ૨. સમસ્તકાર્યેષુ ગતેન ધુર્યતામહિદ્વિષસ્તદ્ભવતા નિશમ્યતામ્ ।
- પ્ર- ૩ (ક) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો: (૦૬)
૧. નારદવર્ણન.
 ૨. શિશુપાલ સંત્રાસ.
- પ્ર- ૪ શ્રીહર્ષનું જીવન અને કવન વિશે નોંધ લખો. (૧૫)
- અથવા
- પ્ર- ૪ શ્રીહર્ષની શૈલીની વિશેષતા વિશે નોંધ લખો (૧૫)
- પ્ર- ૫ (અ) ગમે તે બેનો સમજૂતી સહિત ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો: (૦૬)
૧. નિપીય યસ્ય ક્ષિતિરક્ષિણઃ કથાં તથાદ્રિયન્તે ન બુધાઃ સુધામપિ ।
નલઃ સિતચ્છત્રિતકીર્તિમણ્ડલઃ સ રાશિરાસીન્મહસાં મહોજ્જ્વલઃ ॥
 ૨. સરુરોહં તસ્ય દૃશૈવ તર્જિતં જિતાઃ સ્મિતેનૈવ વિધોરપિ શ્રિયઃ ।
કુતઃ પરં ભવ્યમહો મહીયસી તદાનનસ્યોપમિતૌ દરિદ્રતા ॥
 ૩. હરેર્યદક્રામિ પદૈકનેન ચં પદૈશ્ચતુર્ભિઃ ક્રમણેઽપિ તસ્ય ન ।
ત્રપા હરીણામિતિ નમ્રિતાનનૈર્ન્યવર્તિતૈરર્ધનભઃકૃતક્રમૈઃ ॥
 ૪. દિને દિને ત્વં તનુરેદિ રેઽધિકં પુનઃ પુનર્મૂર્ચ્છ ચ મૃત્યુમૃચ્છ ચ ।
ઈતીવ પાન્થં શપતઃ પિકાન્ દ્વિજાન્ સખેદમૈક્ષિષ્ટ સ લોહિતેક્ષણાન્ ॥
- પ્ર- ૫ (બ) ગમે તે એક સંદર્ભ સમજાવો: (૦૩)
૧. ચતુર્દશત્વં કૃતવાન્ કુતઃ સ્વયં ન વેદિ વિદ્યાસુ ચતુર્દશસ્વયમ્ ।
 ૨. નિમજ્જ મૈનાકમહીભૃતઃ સતસ્તતાન પક્ષાન્ ધુવતઃ સપક્ષતામ્ ।
- પ્ર- ૫ (ક) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો: (૦૬)
૧. વિલાસકાનનવર્ણન
 ૨. પ્રથમસર્ગમાં આવતા અલંકારોની સમીક્ષા કરો